

V spomin našemu preminulemu sopotniku in prijatelju Saši Bleiweisu

Prav tisti teden, ko je naš nekdanji sodelavec, prijatelj in sopotnik na naši fakulteti Saša Bleiweis za vedno odšel, sem se nekajkrat vprašal: kje pa je Saša Bleiweis? Že nekaj časa ga nisem videl v naši hiši. Nekaj dni za tem pa je prišla vest, da je nenadoma – za vedno odšel. Zaman bi razglabljal o povezavi teh dveh dogodkov. Tako je: nam v razmislek, v opozorilo ob spominu na profesorja Bleiweisa in na njegovo pot, ko še ni bil z nami, potem, ko je z nami delil usodo visokošolskega študija na Slovenskem, pa tudi pozneje, ko je od nas uradno odšel.

Profesorja Saša Bleiweisa sem srečal prvič leta 1952 na Gozdni upravi Poljane na Dolenjskem, kamor je prišel v kontrolo kot referent Ministrstva za gozdarstvo v Ljubljani. Postal sem pozoren nanj, ko mi je razlagal, da je potrebno zavarovati najdebelejšo jelko v gozdovih uprave. Sam pa sem prav tedaj imel namen obeležiti najdebelejša drevesa na novomeškem Rogu.

Prikupil se mi je že kot mlademu s svojimi pogledi na gozd, in to v času, ko je bila beseda »produkcija« rdeče – sveto barvana.

Človek, ki je v takratnih časih tako razmišljal kot Saša Bleiweis, se je pač moral odločiti za gozdarski študij iz globoke nagnjenosti in ljubezni do narave in do njenega gozda. In ta karakterna poteza ostaja značilna za kolego Bleiweisa ves čas njegovega delovanja v stroki.

Saša Bleiweis pripada tistim generacijam, ki jim je svetovna vojna prekrizala nadobudne mladostne načrte. To se mu je zgodilo v tretjem desetletju življenja, ko so možnosti za oblikovanje lastne osebnosti zelo velike. Pri študiju je na mladega Bleiweisa močno deloval beograjski študij, ki je bil takrat vpliven; še posebej njegova zookomponenta. Le-ta je kolega Bleiweisa še dodatno navdušila za njegovo ekološko usmeritev, ko se je po opravljeni diplomii pridružil maloštevilni skupini gozdarskih inženirjev v Sloveniji. Iskal in našel je sebe med takratnimi zagnanci, ki so zabijali pilote novemu slovenskemu gozdarstvu.

Saša Bleiweis je v takratnih nemirnih letih 1949–1960 menjal 10 službenih mest: Ministrstvo za gozdarstvo, predavatelj na Srednji gozdarski šoli, upravitelj Gozdne uprave Kamniška Bistrica (Silva, Ljubljana), so le nekatera od teh. Že kot upravitelj v Kamniški Bistrici se je prijavil za mesto honorarnega asistenta in pozneje višjega strokovnega sodelavca na gozdarskem oddelku AGV fakultete, in sicer pri varstvu gozdov in gozdni entomologiji. Med fakultetne učitelje se je zapisal leta 1961 in ostal član učiteljskega zbora vse do upokojitve pred sedmimi leti (1983). Pozneje nas je obiskoval, imel tudi svojo sobo in se, obzirom in uglajen kot je bil vedno, zanimal za naše počutje in stroko. Nasmehan, veder je vedno ugodno deloval na nas, pa čeprav

so nas včasih motile nekatere zarezne v njegovem obrazu, ki bi znale opozarjati, da mu od časa do časa nagaja zdravje.

Saša Bleiweis je prišel na fakulteto iz trde šole povojnih konfliktnih razmer med premočrtno politično euforijo in iskalci zmerne poti razvoja. Znanje tujih jezikov mu je omogočilo širjenje horizonta in prevzemanje duhovne zapuščine njegovega predhodnika profesorja Šlandra, velikega zagovornika narave pri delu z gozdom. S Šlandrom nastalo jedro o sodobnem varstvu gozdov je Bleiweis po svoje razvijal in ob tem posvečal mnogo časa tudi pomembni in zanimivi zbirki gozdnega živalskega sveta. To je bil čas razmaha ekoloških pogledov. Bil je to čas odklanjanja kemikalij v gozdovih, čas uvajanja biološkega zatiranja gozdnih škodljivcev in podobno. Čas, ko ni še nihče prenašal ekologije v delo z naravo. Saša Bleiweis pa je v tej smeri že deloval; njegova beseda je puščala sledove o varčnem delu z naravo pri študentih.

Naš sopotnik Saša Bleiweis je s svojim delom dodal svoj kamen v stavbo naravi dopadljivega dela z gozdom; nazoru, ki prihaja in se že uveljavlja tudi drugod. V gozdarstvu ga je stroka že uveljavila. Dolga leta je v naši sredini pomagal profilirati gozdarskega inženirja v Sloveniji s potezami gozdarja, ki bo zagotovo še v daljni prihodnosti puščal za sabo v gozdovih neizbrisno naravovarstveno sled. Pragmatičen pogled oz. dejstva in vloga posameznika v razvoju doseganje gozdarske visokošolske misli pa vendar narekujejo, da se **moramo potruditi vsi** in poskušati dojeti tedanji čas ter izreči pokojnemu Saši Bleiweisu še enkrat vse priznanje za njegov pomemben prispevek slovenski gozdarski stroki. Priznanje ne le za njegov strokovni del – tudi za njegovo človeško ravnanje in za njegovo skromno držo, ki jo je kot potomec pomembne slovenske družine znal času primerno, pa vendar pokončno ohraniti.

Saša Bleiweis je bil častni član Zveze inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije. Ob tridesetletnici Biotehniške fakultete pa je prejel priznanje za delo.

Saša, hvaležni smo ti za vse storjeno in povedano, s prepričanjem, da bomo prav vsi takšen spomin na Tebe tudi trajno ohranili.

BIBLIOGRAFIJA

- Pojav pinijevega sprevodnega prelca v Slov. Primorju in borba proti njemu, Zaštita bilja št. 6/7–51 str. 133–140.
- Pojav smrekove grizlice v Sloveniji, Gozdarski vestnik 1951, str. 106.
- Nov gozdni škodljivec se bliža Sloveniji, GV 1952, str. 154–158.
- Gozdarska entomologija za srednji gozdarski kader, skripta – ciklostil, 1952/1953.
- Zlaganje vejevja na kupe ali razmetavanje po poseki (skupaj s prof. Šlandrom) GV 1953.
- Macenov trips, GV 1960 str. 1–6.
- Prilog poznavanju biologije i suzbijanja bukvinog skakavca (Podisma alpina), Zaštita bilja št. 91/92–1966 str. 241–252.
- Zaščita posekanega lesa pred lesarji, Kmečki glas 1966.
- Kačji pastirji koristne žuželke, GV 1967.
- Najnovejša dognanja o podlubnikih, GV 1968.
- Rjavi hrastov zavijač (Cacoecia xylosteana L.) v Sloveniji, GV 1968, str. 153–156.
- Gozdarska entomologija – I. splošni del, 1970, skripta, 108 str.
- Črnoglavi jelov zavijač (Choristoneura murinana H. B.) zopet v Sloveniji, GV 1971.
- O lesnih škodljivcih in zavarovanju lesa, Kmetijski priročnik št. 3/1972, str. 175–179.
- Molj jelkinih iglic (Argyresthia fundella F. R.) nevaren škodljivec jelovja, GV, št. 5/6.
- Gradacije velike bukovne listne hrčice (Mikiola fagi Htg.) v slovenskih gozdovih, GV, št. 6, 1976.
- Nekaj misli o gozdnih požarih, GV., št. 6, 1977.
- S pomočjo ptic do temeljitejše zaščite gozdov, GV., št. 1, str. 25–35, 1979.
- Manj poznane zanimivosti pri mravljah, GV, št. 6, str. 278–288, 1979.
- Kaj je znanega v zvezi mane ali medene rose, GV, št. 9, str. 392–396, 1981.
- Sivi macenov zavijač – prvič v Sloveniji – Sodobno kmetijstvo, št. 11, str. 458–459, 1981.
- Ujme – povzročiteljice škod v slovenskih gozdovih, Sodobno kmetijstvo, št. 2, str. 92–94, 1983.
- Predstavljamo sivega macenovega zavijača, doslej pri nas še nepoznanega macenovega škodljivca, GV, št. 5, str. 217–223, 1982.
- Pajkovci in njih vloga pri vzdrževanju gozdne harmonije, GV, št. 7/8, str. 328–333, 1982.
- Več jerebke tudi v naše gozdove, GV, št. 4, str. 179–180, 1980.

Poleg navedene literature je objavil še 39 krajših strokovnih oz. poljudnih sestavkov inotic v Gozdarskem vestniku, Lovcu, Slovenskem poročevalcu, v Mojem malem svetu, Ljubljanskem dnevniku in Kmečkem glasu. Imel je več predavanj na RTV in referatov na strokovnih srečanjih.

dr. Dušan Mlinšek